

Sive ea purpureos tellus quæ tendit ad ortus,
Quæque sub occiduo sole relicta jacet,
Quæcunque aut gelidas terræ flectuntur ad Arctos,
Quæve sub australi noscitur esse polo.
Aut ea quæ extremos nutrit populosa Britannos
Insula, quæ Oceano cingitur ampla mari,
Quam longe Europæ tenduntur denique fines,
Exquirunt fratres omnia regna tuos.
Omnia non possunt nunc carmina nostra notare :
Hæc pauca ex multis disseruisse sat est.
Nam gravis hæc nostras superat provincia vires,
Vena cui fluitat suavior, ille canat.

A Hæc mihi sufficiat raptim tetigisse canendo ;
Non facit ad tantum nostra camœna virum.
AD CLARE-VALLENSES.

Post præcepta Patris, præsens dum vita superates,
Pergite; nam tacito jam fugit illa pede.
Nec vos poeniteat mundi sprevisse ruentis
1306 Tractandas parvo tempore delicias.
Tristia quæmodo sunt quæcunque, et amara videntur,
Gaudia post mortem non peritura parant.
Post lacrymas, gemitus, longa et suspiria vallis,
In montem excelsum vos trahet ipse Deus.

CARMEN ENCOMIASTICUM

in vitam et obitum B. Bernardi Clæræ-Vallensis cœnobij primi abbatis.

AUCTORE BAPTISTA MANTUANO.

(Ex viii Fastorum.)

Bernardi lux festa venit celeberrima Belgis.
Belga fuit, sex germanos, unanimque sororem
Traxit ad obsequium Christi. Deus omnibus unum
Inspiravit opus, vitæ genus omnibus unum.
Mater adhuc prægnans vidit per somnia, crebris
Se gestare utero catulum latratibus acrem.
Sic Deus ostendit, venturi qualia partus
Ora et corda forent contra genus omne malorum.
Ipse pudicitiam coluit, muliebria passus
Bella tamen juvenis, roseo quia candidus ore,
Corda paroxysmis gravibus torquebat, et igne
Quo Venus accedit teneras incesta medullas.
Cum peteret Celtas, et nox jam pallida coolum
Clauderet, hospitium subiit : temeraria noctu
Hospita sopito juveni petulanter adhæsit,
Admovitque latus lateri. Scelus ille repente
Horruit, et magno sociis clamore vocatis
Nequitiam facto vicit terrore furentem.
Ingens forma malum, quo nulla nocentior herba
Per juga Thessaliam legitur, per Phasidis arva.
Tradidit ingenium sacris sermonibus, omne
Quod docuit Christus, quod prædictere prophetæ,
Quod didicit Moyses Panchæ in vertice, secum
Assidue meditans, sine præceptoribus ullis
Scivit, et idcirco silvas habuisse magistras

B Se dicebat; Inops vixit : sed munda volebat
Vestimenta, situm damnans, sordemque perosus.
Id curæ quod vulgus habet pro corpore, solam
Transtulit ad mentem, vitiorum acerrimus hostis.
Si populis certamen erat, discordia regnus,
Bernardus pacator erat, legatus ad urbes
Ibat, et ad reges odium fracturus et iram,
Munere fungentem tali videre Alemanni.
Videre Insubres quandam, videre Aquitani.
Si quando in dubiis nutabant pectora rebus,
Ipse erat interpres ducens mortalia corda
De tenebris ad lumen, uti solet ignea lampas
Longinqua de turre micans adducere noctu
Turbine jactatos secura ad littora nautas.
Prodigiis, quot vix numero comprehendere fas est,
Claruit, occultas hominum cognoscere curas,
C Pellere avernales genios, curare jacentes
In languore potens : ideoque impleverat orbem
Fama Viri, nomenque volans peregrina per ora.
Sex decies fundasse decem Cistercia tecta,
Dicitur : unius valuit prudentia tantum.
Sacra igitur meritis hujus vigesima tanti
Est aurora patris, qua sese in summa recepit
Limina supremi quod continet omnia cœli.

S. BERNARDI EPITAPHIUM,

Auctore Adamo de Sancto-Victore.

Clæræ sunt Valles sed claris Vallibus Abbas
Clarior his clarum nomen in orbe dedit.
Clarus avis, clarus meritis, et clarus honore,
Claruit eloquio, religione magis.
Mors est clara, cinis clarus, clarumque sepulcrum;
Clarior exultat spiritus ante Deum.